

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Tommi Kasurinen	Suomi.fi	25.06.2024 09:44:54 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (3 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

24.06.2024

Inarin kunnan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Inarin kunnalta lausuntoa oheisesta luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

Luonnoksessa esitetään, että perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautisen päivystyksen osalta luovuttaisiin sääntelystä, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää tätä toimintaa koskevan poikkeuslupan. Sen sijaan laissa säädettäisiin, millä paikkakunnilla on mahdollista ylläpitää tällaista perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautista päivystystä. Ylläpito olisi mahdollista Ivalossa, Kemissä, Kuusamossa, Savonlinnassa, Pietarsaareissa ja Raaseporissa.

Inarin kunta pitää olennaisen tärkeänä ja hyvänä, että luonnos sisältää esityksen perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautista päivystyksen mahdollisuudesta Ivalossa eli Ivalon terveyskeskuksen nykyisen päivystystoiminnan jatkumisen. Inarin kunta ei pidä kuitenkaan tätä kirjausta riittävänä.

Inarin kunta esittää, että terveydenhuoltolain 50 §:n 6 momenttiin kirjattaisiin, että ympärivuorokautista perusterveydenhuollon päivystystä on ylläpidettävä Ivalossa, koska palveluiden saavutettavuus sitä edellyttää eikä Ylä-Lapin (Inari ja Utsjoki) väestön tarvitsemia kiireellisen hoidon palveluita voida riittävästi muutoin turvata seuraavan päivystyspisteen (Lapin keskussairaala) ollessa 300–500 kilometrin päässä.

Inarin kunta on vuodesta 2014 saakka kolme kertaa peräkkäin hakenut pysyvää lupaa perusterveydenhuollon ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämiseksi Ivalon terveyskeskuksessa. Lupa on myönnetty aina määräaikaisena poikkeuslupana. Ivalon terveyskeskuksella on sosiaali- ja terveysministeriön ympärivuorokautisen päivystyspisteen poikkeuslupa voimassa 31.12.2024 saakka.

Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveystoimen palvelut ovat kunnasta siirtyneet Lapin hyvinvointialueen vastuulle. Inarin kunta näkee edelleen alueen väestön turvallisuudelle olennaisena ympärivuorokautisen päivystyksen säilymisen Ivalon terveyskeskuksessa, eikä sen tule olla riippuvainen hyvinvointialueen päätöksestä eikä palveluverkon heikentämisestä tule päivystyksen osalta mahdollista.

Inarin kunta on pinta-alaltaan Suomen suurin kunta (17 334 km²). Väestömäärä on noin 7100 asukasta ja asukastiheys on 0,45 asukasta/km². Etäisyydet kunnan sisällä ovat mittavat; Ivalosta Näätämöön on 190 km,

24.06.2024

Lismaan 140 km, Angeliin 100 km ja Kutturaan 80 km. Etäisyys Ivalosta Helsinkiin on 1 123 km, lähimpään keskussairaalaan Rovaniemelle 289 km ja Oulun yliopistolliseen sairaalaan 509 km. Ensihoidon maakuljetus Ivalosta Rovaniemelle kestää 3.5 tuntia ja helikopterilla 1.25 tuntia.

Perusterveydenhuollon päivystys sekä akuuttihoidon avo- ja osastopalvelut tuotetaan oman kunnan lisäksi virka-ajan ulkopuolella Utsjoen kunnalle ja Sodankylän kunnan pohjoisosalle. Etäisyydet Utsjoen Nuorgamista ovat Helsinkiin 1 321 km, Ouluun 720 km, Rovaniemelle 497 km ja Ivaloon 211 km.

Matkailulla on merkittävä rooli Pohjois-Lapin elinkeinoelämässä. Matkailun ja sen kehittymisen ehdoton edellytys on turvallinen toimintaympäristö. Toimiva perusterveydenhuolto ja ympärivuorokautiset päivystyspalvelut ovat tärkeä osa turvallista toimintaympäristöä. Vuonna 2023 Inari - Saariselän alueella oli 581 000 rekisteröityä yöpymistä, joista kotimaisia 226 00 ja ulkomaalaisia 354 000. Rekisteröimätön majoitus 185 000. Rekisteröity majoitusmyynti 42,4 milj. €

Pohjois-Lappi muodostaa kielialueena haasteita päivystyksen järjestämiselle. Alueella puhutaan virallisesti suomen lisäksi kolmea saamen kieltä. Saamelaisia Inarin väestöstä on noin kolmannes. Saamen kielilain (1986/2003) mukaan saamelaisilla on oikeus käyttää äidinkieltään asioidessaan viranomaisten kanssa.

Inarin terveystieteiden keskuksella on vahva rooli Pohjois-Lapin päivystystoiminnan järjestämisessä.

Alueen ensihoito on järjestetty Lapin hyvinvointialueen toimesta. Pitkät välimatkat huomioiden toimivalla ensihoidolla ja hyvällä yhteistyöllä on oleellinen merkitys. Tilanteen vaatiessa hyödynnetään Rovaniemen tukikohdan Finnhems-lääkintähelikopteria, Rajavartiolaitoksen helikoptereita tai pelastushelikopteri Aslakia. Kalottisopimus mahdollistaa avun saamisen ja tarjoamisen rajan ylitse Ruotsin ja Norjan kanssa.

Inarissa on etäisyyksien vuoksi pitkä perinne päivystyksellisten vaikeidenkin tilanteiden hallinnasta ja stabiloinnista. Erikoissairaanhoidollinen tuki saadaan Lapin keskussairaalaan, Oulun yliopistollisesta sairaalasta sekä vierailevista erikoislääkäreistä.

Ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämisessä on oleellista tuntee väestö, olosuhteet, etäisyydet ja palvelukokonaisuus. Paikalliset yleislääkärit ja hoitohenkilökunta tuntevat palveluketjun kokonaisuuden ja pystyvät ratkomaan ongelmia ympäri vuorokauden. Päivystys on Ivalon terveystieteiden keskuksen alueella ollut aina merkittävässä osassa terveystieteiden keskuksen yleislääkäreiden ja hoitohenkilökunnan työtä. Erityisesti matkailusesongin kiireisimpinä aikoina yli 50 %:a päivystyskäynneistä tuotetaan virka-ajan ulkopuolella. Päivystystä varten terveystieteiden keskuksessa on käytössä 24/7 tarvittavat vieritestit ja tarvittaessa myös kuvantaminen on onnistunut

24.06.2024

hälytystyönä. Ivalon terveyskeskuksen päivystävät lääkärit vastaavat Lapin perusterveydenhuollon konsultaatioihin muiden kuntien terveyskeskusten aukioloaikojen ulkopuolella Rovaniemeä lukuun ottamatta. Tuolloin hyvinvointialueen päivystävät sairaanhoitajat, ensihoito ja palvelutalot konsultoivat Ivalon lääkäriä ympäri Lappia. Puheluita tulee 10–20 /vrk päivystysaikana.

Ivalon terveyskeskuksen päivystys on tärkeää Inarin kunnan väestön, ympäristökuntien väestön ja matkailijoiden terveydestä huolehtimiseksi ympäri vuorokauden. Tämä luo alueelle elinvoimaa ja yleistä turvallisuudentunnetta.

Inarin kunta esittää, että terveydenhuoltolain 50 §:n 6 momenttiin kirjattaisiin, että ympärivuorokautista perusterveydenhuollon päivystystä on ylläpidettävä Ivalossa, koska palveluiden saavutettavuus sitä edellyttää eikä Ylä-Lapin (Inari ja Utsjoki) väestön tarvitsemia kiireellisen hoidon palveluita voida riittävästi muutoin turvata seuraavan päivystyspisteen (Lapin keskussairaala) ollessa 300–500 kilometrin päässä.

Inarin kunnanhallitus

Tommi Kasurinen
kunnanjohtaja

